

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені
Михайла Бойчука
Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 21. «ПРОТОІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТА СВІТОВОГО
МИСТЕЦТВА»

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	«Бакалавр» (освітній рівень перший)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Освітня програма	ОП «Мистецтвознавство»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/Семестр	1 курс (1 семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	ВСЬОГО 120 год (4 кредити)
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекції - 30 год
	Семінарські 30 год
	Практичні
	Самостійна робота - 30 год
Форма підсумко вого контролю	Екзамен (1 семестр)
Викладач	к.і.н., доцент кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти О.Г. Босий
Контактна інформація викладача	bosyy_o@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	Zoom: https://us05web.zoom.us/j/2136029709?pwd=VGJpN2FYVWR6NHdyRWN4NjdXYndhZz0 Ідентифікатор: 2136029709 Код: i1ctM8
Дні занять	Понеділок (18.00-19.20)
Консультації	Відповідно до графіку консультацій: вівторок (18.00-19.20)

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Дисципліна « Протоісторія українського мистецтва » знайомить з найдавнішими мистецькими пам'ятками, що були знайдені на території сучасної України. Курс має на меті не лише надати інформацію про артефакти, але й навчити студентів аналізувати їхній символізм, вірування та технології, що були закладені в їх створення. Особлива увага приділяється зв'язку мистецтва з еволюцією суспільства — від первісних мисливців до осілих землеробів.
Мета та завдання дисципліни	Мета: сформувати у студентів цілісне уявлення про мистецькі витоки на українських землях та навчити їх аналізувати археологічні пам'ятки і розуміти їхній культурний контекст. Основні завдання навчальної дисципліни: Знати: • історико-культурні витоки сучасного мистецтва; • основні археологічні культури на теренах України, їхні мистецькі особливості, ключові пам'ятки та їхнє датування. • термінологію, категорії, принципи, проблематику сучасного мистецтвознавства; • історію мистецтва України у контексті розвитку світової культури; • сучасні концепції українського мистецтва в контексті світової культури; Вміти: • розрізняти стильові особливості мистецтва різних епох, аналізувати символіку та семантику давніх артефактів. • збирати інформацію, самостійно опрацьовувати літературу, аналізувати різні джерела відомостей; • визначати сутність та ідейно-творчий зміст різноманітних творів мистецтва.
Передумови вивчення дисципліни	-
Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі мистецтвознавства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів даної галузі, а також суміжних спеціальностей, зумовлених комплексним підходом, проведення досліджень, та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурномистецькі, духовні, моральні цінності ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння професійної діяльності.
Фахові компетенції спеціальності (ФК)	СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Структура навчальної дисципліни:

Назва модулів і тем	Кількість годин				
	усього	лек	сем	практ	срс
1	2	3	4	5	6
Семестр 1					
Змістовий модуль 1. Первісне мистецтво Європи.					
Тема 1. Теоретико методологічні засади курсу «Протоісторія українського та світового мистецтва»	2	2			
Тема 2. Палеолітичні стоянки в Україні: Королевська, Мізинська, Пушкарі, Кирилівська, Листопадово IV.	18	4	4		10
Тема 3. Мистецтво неоліту. Петрогліфи і письмена святилища Кам'яна Могила.	20	4	6		10
Тема 4. Мистецтво енеоліту. Трипілля – культура мальованої кераміки.	22	6	6		10
Разом за змістовим модулем 1	62	16	16		30
Змістовий модуль 2. Мистецтво Причорномор'я					
Тема 5. Скотарсько-землеробські курганні культури епохи бронзи і заліза. Кімерійці.	18	4	4		10
Тема 6. Культура і мистецтво Скіфії. Сармати.	22	6	6		10
Тема 7. Грецька колонізація і синтез культур в епоху «великого переселення народів».	18	4	4		10
Разом за змістовим модулем 2	58	14	14		30
Усього годин	120	30	30		60
Вид контролю: Екзамен					

10 Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бідзіля В.О. Скарби скіфських курганів. К.: Мистецтво, 1971.

2. Бурдо Н. Сакральний світ трипільської цивілізації. К., Наш час., 2008. – 296 с.
3. Відейко М.Ю. Трипільська цивілізація. К.: Наш час, 2008.
4. Грушевський Ілюстрована історія України. Київ, Наукова думка. 1992.-544с.
5. Жуков С., Тахтаулова М. Україна. Від первісних часів до сьогодення. Ранок., 2024.
6. Залізняк Л.Л. Первісна історія України. К.: Вища школа, 2004.
7. Історія української культури: У 55ти т. – Історія культури давнього населення України. – т.1. – НАН України. – Патон Б.Є. (гол. ред.). – К.: Наукова думка, 2001.
8. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. вид./ За ред. А.В. Яртися? В.М. Шендрика, С.О. Черепанової. – Львів: Світ, 1994.
9. Мозолевський скіфський степ. Київ. 2005.- 190 с.
10. Мурзін В.Ю. Скіфський світогляд. К.: Наукова думка, 2004.
11. Наливайко С. Етнічна історія Давньої України. К., Євшан-зілля.,2007.- 624с
12. Цеунов І, Качур Г. Навігатор з історії України. Первісність. К., 2025.– 144 с.
13. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. – Київ: Абрис, 1991. – 272 с.
14. Толстоухов А. Зубанов В. Україна – хронологія розвитку. З давніх часів до пізньої античності. 2008.- 703 с.
15. Чмихов М. Від яйця-райця – до ідеї Спасителя. Київ, «Либідь» 2001- 432 с.
16. Босий. О.Г. Міф. Символ. Орнамент. Вінниця. 2011. – 120 с.

Допоміжна література

16. Дем'ян Г. Народні оповідання про історичні події. К.: ІМФЕ, 2011.
17. Діброва В.К. Етнічні міфології: міфологічні моделі світу. К.: ІМФЕ, 2015.
18. Історія української культури: у 5 т. Т. 1. Історія культури давнього населення України. К.: Наукова думка, 2001.
19. Кухарчук Ю. Знахідкам – мільйон років. Наука і суспільство: щомісячний науково популярний і літературно-художній ілюстрований журнал. 1991
20. Ситник О., Деякі аспекти походження первісного мистецтва у світлі нових фактів, „Народознавчі зошити” (двомісячник), 1966.
21. Станко В. Н, Гладких М. І., Сегеда С. П., Історія первісного суспільства, Київ 1999.
22. Толочко П.П. Україна крізь віки: Київська Русь. К.: Альтернатива, 1998.
23. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Під ред. Н.Я. Горбач, С.Д. Гелей та ін. – Львів: Каменяр, 1992. – 165,
24. Українська культура: Лекції за ред. Дм. Антоновича. – К.: Либідь, 1993.
25. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник / За ред. М.М. Заковича. – К.: ТТВо “Знання”, КОО, 2009.– 589 с.
26. Цеунов І, Качур Г. Навігатор з історії України. Первісність. К. Портал. 2025. – 144.

10.3 Інформаційні ресурси

1. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.etnolog.org.ua> – Назва з екрану.
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
3. Національна

парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Теорія та практика сучасного дизайну: основні етапи становлення	23-28. 10. 2025	Поточний контроль, підсумковий контроль	54
Змістовий модуль 2. Професійні об'єднання та освітянські дизайнерські центри	11-15.12.2025	Поточний контроль, підсумковий контроль	46
Змістовий модуль 3. Регіональні центри дизайну	4-9.03.2025	Поточний контроль, підсумковий контроль	56
Змістовий модуль 4. Постмодерна ситуація в культурі: причини, зміст і проблеми	20-25.05.2025	Поточний контроль, підсумковий контроль	44

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет.
Необхідні засоби	Не передбачено
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.
Матеріали, інструменти	Не передбачено

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, студент втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи студентів повинні бути завантажені на кафедральний Гугл диск. Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахуванню семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни з Історії дизайну розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка студентів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.

Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (inna_petrova@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІД); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.
--	--

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya>)

Розробник силабусу
Навчальної дисципліни

О.Г. Босий

Гарант освітньої програми

Сосік О.Д.

(підписи, прізвища, ініціали)

Завідувач кафедри

(підписи, прізвища, ініціали)

Силабус затверджено
на засіданні кафедри мистецтвознавства та мистецької освіти
(назва кафедри)

від «27» серпня 2025 р., протокол № 1